

Ida Mlakar Črnič

Pravljica o dveh starih hišah

V neki ulici v starem delu mesta si stojita nasproti dve hiši. Na eni strani stoji ljubezniva vila z vrtom, lepim balkonom in z vedno napol zastrtimi okni. Videti je kakor kakšna spogledljiva stara gospa. Čeprav šteje že krepko čez sto let, je še vedno zelo lepa in ni ga človeka, ki se ne bi z občudovanjem ozrl po njej, če ga pot zanese mimo.

Nasproti nje stoji v vrsti imenitnih secesijskih hiš bel stolpič. Kar nekako ne sodi v njihovo klepetavo družbo. Videti je kakor muhast, gizdav gospod, ki se je pravkar namenil na sprehod, a se mu sploh ne mudi premakniti z mesta.

Ves čas nekaj okleva, gleda na nasprotno stran ceste in opazuje svojo razkošno malo sosedo. Samo pogledaš ga, pa uganeš, da je do ušes zaljubljen vanjo.

Da, da, tudi hiše se včasih zaljubijo, a kaj, ko je njihova ljubezen obsojena na daljavo. Zato hrepeneče zrejo v jasne mesečne noči, štejejo zvezde in utrinke in si šepetajo zaljubljene besede. Same tihe in prismuknjene besede, od katerih jim postane toplo pri srcu, pa čeprav so iz kamna.

V starem stolpiču živi na moč jezljiv, že upokojen profesor francoščine z dolgo razmršeno belo brado. Ob večerih prevaja debelo knjigo ljubezenskih

pisem. Iz francoščine v slovenščino, se razume. To je taka pojoča, sladka govorica, ki je kot ustvarjena za ljubezenska pisma. Tako se po profesorjevi glavi večer za večerom spreletavajo same nežne in mehke besede, ki božajo dušo kakor puhasti sneg. Profesor pa grize svinčnik, se praska za ušesi in si v obupu puli lase. Ne najde pravih besed zanje. Delo mu ne gre in ne gre od rok.

Ampak ni bilo vedno tako. Bili so časi, ko je profesor prejemal majhna rožnata pisemca z vonjem po vijolicah. Takrat so mu besede vrele na usta kakor studenec. Ampak tega je že davno. Zdaj se ne more domisliti niti ene.

Profesor se ježno sprehaja po sobi in v roki suče svinčnik. Od časa do časa z njim razdraženo zabode v zrak. Posluša, preizkuša in preobrača besedo za besedo, pa nobena ni prava. Kajti prave besede ljubezni se sčasoma naveličajo čakati, če jih ne uporabljamo in ne kličemo več. Pobegnejo v najtemnejše koticke duše, se tam skrijejo in se ne oglasijo več.

Profesor vrže svinčnik na tla, odloži knjigo ljubezenskih pisem in se skozi okno zazre na drugo stran ulice.

V ljubeznivi stari vili na nasprotni strani živi upokojena cvetličarka, zelo staromodna in zelo nerodna gospa z debelimi očali in rumenim kanarčkom. Čisto potihlo ljubi starega jezljivega profesorja. Tako potihlo, da tega ne prizna niti sama sebi, kajti zdi se ji, da spodobne stare gospe njenih let običajno vezejo prte in vkuhavajo marmelado.

Stara gospa pestuje svojo skrivnost kakor puhasto mačko, posluša kanarčka in vsak večer pri odprtem oknu napiše dolgo in otožno pesem. Kajti ljubezen, ki se ne deli z dva, je po navadi težka in boli. Zato stara cvetličarka skrbno nabira ljubezenske besede in jih spleta v pesmi. Nabrala jih je že toliko, da še sama ne ve več, kam bi z njimi. Premalo pogumna je, da bi si jih upala deliti.

To pa je, kar priznajte, zelo žalostno! Upokojeni profesor in stara cvetličarka stanujeta skoraj za dotik blizu, pa je med njima za celo zvezdnato nebo daljav. Saj bi se še kamnu zasmilila.

Neke jasne majske noči pa se je po ulici priklatil potepuški južni veter in odpihnil pravkar napisano pesem stare cvetličarke z okenske police.

Spotoma jo je prebral in se do solz nasmejal. Vetru z juga se zdi vse, kar se tiče ljubezni, smešno in malce trčeno. Le kaj, lepo vas prosim, pa naj bi južni veter počel z ljubeznijo? Kadar koli lahko razkuštra deklici lase, jo poboža po obrazu ali ji nagajivo razpiha krilo. Čemu potem ljubezen?

Vetrov debeli trebuh se je stresal v takih sunkih, da so cvetličarkine besede, napisane na list papirja, odletele kakor majski cvetovi in mehko zaplavale nad ulico. Ljudje so stopili iz hiš in se čudili. Besede. Same tihe, mile, nežne in šepetajoče besede, ki sežejo do srca. Nasmehnili so se drug drugemu in zamaknjeno poslušali. Naletaval je puhast, mehak pomladni sneg. Sami beli češnjevi cvetovi. In v mesto je končno vstopila pomlad.

Takrat se je v starem stolpiču nekaj zganilo. Njegovo kamnito srce je začelo mehko in toplo utripati. Prisluhnil je svoji notranjosti, ker še nikoli ni občutil takšnega nemira. Kamnito srce v njem je žarelo kakor večerno nebo in začutil je neustavljivo hrepenenje, da se mora premakniti, čeprav še nikoli v življenju ni napravil koraka.

Z neba je utrgal nekaj zvezdnih utrinkov in si jih zataknil za dimnik. Stare hiše ob njem so si pomenljivo pomežiknile, češ – ojoj, uboga stara bajta –, toda stolpič se ni zmenil zanje. Ni imel časa.

Vse življenje je bil čvrsto na tleh. Ta nestrpnost, da premaga razdalje, je bila zanj nekaj novega. Naposled se je v njem nekaj s pokom odkrhnilo in osvobodilo in nič več ga ni priklepalo k tlom. Počasi in svečano je zakorakal na nasprotno stran ulice.

Ob razkošno cvetočem vrtu je stala stara vila z lepim balkonom in ga čakala. Sosednje hiše so jo zgrožene opravljale: “Pa saj to je bila včasih ugledna in spodobna hiša, kajne, draga moja. Pa jo pogledjte zdaj.”

Stara hiša se je lahkotno zavrtela, poskočila kakor balerina in zaplavala nad mestom. Spogledljivo je priprla okna in se ozrla k nebu: “Kako lepa mesečna noč, kajne? Ste že kdaj videli koliko zvezd?”

Stolpič je nekaj časa zamaknjeno molčal, zazrt v brezbrežno zvezdnato nebo: “Prav imate. Mika me, da bi jo mahnil na kratek sprehod ob Ljubljani. Bi se mi pridružili?”

“Oh, ko pa v resnici mnogo rajši plešem,” mu je pomežiknila stara hiša. “Obožujem valček. Pa vi?”

Beli stolpič se je v zadregi nasmehnil in prisluhnil svečanemu bitju svojega srca in toploti, ki ga je zajela. Nato sta se hiši približali druga drugi, se zazibali v valčku in s plavajočimi plesnimi koraki zaokrožili nad cvetočimi drevesi starega mesta. Vedno hitreje in hitreje.

“Neverjetno,” je osupnil potepuh na Prešernovem trgu, “dve plešočii hiši. Kaj pa, če res preveč ponočujem? Saj bo še kdo pomislil, da me trka luna.”

“Kruce nace, kdo je izpustil hiši, da takole frčita in rogovilita nad mestom,” je zavpil policist, “ukazujem, da se takoj vrneta, sicer vama bom napisal prijavo zaradi kaljenja nočnega miru.”

“Ojoj, kdaj sem pa zlezel sem gor,” se je predramil mesečnik na vrhu stolpiča in se trdno oprijel dimnika, da ne bi zgrmel na tla. “A je že spet polna luna?”

Otroci iz hiš spodaj na ulici so se zbudili iz sanj in odprli vrata na balkone. Zastrmeli so se v nebo, zagledali dve prismuknjeni stari hiši, se nasmehnili drug drugemu in vse razumeli.

A hiši tega nista opazili, potopljeni druga v drugo sta plesali, dokler se niso zvezde kakor kresnice spustile čisto nizko nad staro mesto in je ob Ljubljanci omamno zadišalo po lipah.

Ojej, pa sem zašla. Saj nisem nameravala govoriti o dveh starih zaljubljenih hišah. Sploh ne. Tudi mene v resnici bolj zanima, kako se je končala zgodba o upokojenem profesorju in stari cvetličarki.

Ampak kar odkrito vam moram priznati, da ne vem. Pota človeškega srca so dosti bolj zamotana in skrivnostna, kot so kamnita srca hiš. Dosti bolj nedojemljiva. Zato pa stiskam pesti in upam, da bo stari profesor znova odkril v sebi besede ljubezni in da bo stara cvetličarka odkrila v sebi pogum, da jih bo znala deliti.

Kajti svet, v katerem ugasne priložnost za katero koli, čeprav najtišjo in najbolj skrito ljubezen, je siromašnejši in mnogo bolj pust in žalosten, kot bi lahko bil ...